

Sygn. akt III AUa 810/13

POSTANOWIENIE

Dnia 19 lutego 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Zofia Rybicka – Szkibiel (spr.)
Sędziowie:	SSA Urszula Iwanowska del. SSO Beata Górka

po rozpoznaniu w dniu 19 lutego 2014 r. na posiedzeniu niejawnym

wniosku ubezpieczonej z dnia 7 lutego 2014r. o cofnięcie apelacji od wyroku Sądu Okręgowego w Koszalinie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 19 czerwca 2013 r. sygn. akt IV U 1459/13

w sprawie z odwołania T. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K.

o podjęcie wypłaty emerytury

postanawia:

umorzyć postępowanie apelacyjne.

SSA Urszula Iwanowska SSA Zofia Rybicka-Szkibiel del. SSO Beata Górka

Sygn. akt III AUa 810/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 26 marca 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. odmówił ubezpieczonej T. W. uchylecia decyzji z dnia 23 września 2011 roku w części, w jakiej decyzja ta zawiesza, na podstawie art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, póź. 1726 oraz z 2011 r. Nr 291, póź. 1707) w zw. z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 roku Nr 153, póź. 1227 z zm.) prawo do emerytury za okres od dnia 1 października 2011 roku do dnia 21 listopada 2012 roku. W uzasadnieniu sporządzonym do decyzji wskazał, że wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 roku nie ma zastosowania do przypadającego przed dniem 22 listopada 2012 roku okresu zawieszenia emerytur na podstawie wyżej wymienionych przepisów prawnych. Tym samym brak jest podstaw do wypłaty wyrównania emerytury zawieszanej w wskazanym okresie.

Ubezpieczona T. W. zaskarżyła przedmiotową decyzję odwołaniem wniesionym w dniu 15 kwietnia 2013 roku. Wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez wyrównanie kwoty świadczenia emerytalnego za sporny okres wraz z ustawowymi odsetkami.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. w odpowiedzi na odwołanie domagał się jego oddalenie powtarzając argumenty użyte w uzasadnieniu decyzji z dnia 20 marca 2013 roku. Nadto organ rentowy wyjaśnił, że ubezpieczona T. W. nabyła prawo do emerytury od dnia 1 września 2008 roku i w związku z tym nie mieści się w kręgu osób wskazanych w uzasadnieniu orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego.

Wyrokiem z dnia 19 czerwca 2013r. Sąd Okręgowy w Koszalinie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie. W uzasadnieniu wyroku Sąd ustalił, że T. W. urodziła się w dniu (...). Jej ostatnim miejscem zatrudnienia, przed złożeniem wniosku o emeryturę, był Urząd Miasta K., gdzie pracowała od 1 lipca 1990 roku. W 2008 roku spełniła warunki uprawniające ją do emerytury; nie rozwiązała jednak stosunku pracy. Stąd Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. ustalił jej prawo emerytalne decyzją z dnia 2 października 2008 roku poczynając od 1 września 2008 roku tj. od miesiąca, w którym został zgłoszony wniosek. Jednocześnie organ rentowy zawiesił wypłatę świadczenia, albowiem w dacie wniosku ubezpieczona kontynuowała zatrudnienie.

Sąd podkreślił, że od 1 lipca 2000 roku do 7 stycznia 2009 roku obowiązywał art. 103 ustęp 2a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, który wprowadzał zasadę każdorazowego zawieszania prawa do emerytury bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego. Tym samym w chwili nabycia prawa do emerytury T. W. nie mogła jednocześnie kontynuować zatrudnienia i otrzymywać emerytury. Wypłatę emerytury podjęto dopiero decyzją z dnia 28 sierpnia 2009 roku, gdyż w tym okresie przepisy pozwalały już na jednoczesne pobieranie świadczenia emerytalnego i wynagrodzenia za pracę, która była wykonywana na rzecz pracodawcy bezpośrednio przed nabyciem prawa do emerytury. Ponownie wstrzymano ubezpieczonej wypłatę świadczenia emerytalnego od 1 października 2011 roku w związku z zmianą przepisów (wszedł w życie art. 103 a ustawy emerytalnej) - decyzja z dnia 10 października 2011 roku.

Sąd wskazał, że ustawą z dnia 16 grudnia 2010 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, póź. 1726 z późn.zm.) dokonano nowelizacji ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2009 r. Nr 153, póź. 1227 z późn.zm.), w wyniku której zmieniono przepis art. 103 ust. 1 i ust. 2 oraz dodano art. 103a. W rezultacie zniesiono możliwość pobierania świadczenia emerytalnego bez rozwiązywania umowy o pracę z dotychczasowym pracodawcą osobom, którym organ rentowy przyznał emeryturę po 8 stycznia 2009 roku. Jednocześnie zgodnie z treścią art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku emeryci, którym ZUS przyznał emeryturę przed 1 stycznia 2011 roku mogli ją pobierać bez rozwiązania umowy o pracę z dotychczasowym pracodawcą jeszcze przez 9 miesięcy od daty wejścia w życie nowelizacji, czyli do 30 września 2011 roku.

W dniu 13 listopada 2012 roku Trybunał Konstytucyjny w sprawie o sygn. akt K 2/12 orzekł, że przepis art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, póź. 1726 z późn.zm.) w związku z art. 103 a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009 r. Nr 153, póź. 1227 z późn.zm.) w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 roku, bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Wyrok został opublikowany w Dzienniku Ustaw pod póź. 1285 w dniu 22 listopada 2012 roku.

W związku z wydanym wyrokiem ubezpieczona złożyła wniosek, w którym domagała się przywrócenia świadczenia emerytalnego za okres zawieszenia to jest od 1 października 2011 roku do dnia 30 maja 2012 roku. Wpłynął on do

organu rentowego w lutym 2013 roku. W uzasadnieniu powołała się na orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 roku. Zaskarżoną decyzją Zakład odmówił wypłaty żądanego świadczenia.

Na podstawie powyższych ustaleń Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie jest niezasadne. Podkreślił, że ubezpieczona T. W. po raz pierwszy nabyła ona prawo do emerytury z dniem 1 września 2008 roku mocą decyzji z dnia 2 października 2008 roku. W dacie tej obowiązywał przepis art. 103 ust. 2a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, zgodnie z którym, prawo do emerytury ulegało zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego. W konsekwencji, ubezpieczona nabywając prawo do emerytury nie mogła łączyć pracy zarobkowej u dotychczasowego pracodawcy z pobieraniem świadczenia emerytalnego, bez konieczności rozwiązania stosunku pracy. Dlatego też decyzja ustalająca prawo T. W. do emerytury od dnia 1 września 2008 roku jednocześnie zawieszala wypłatę świadczenia. Wypłatę emerytury podjęto dopiero decyzją z dnia 29 stycznia 2009 roku (...) po zmianie przepisów, które pozwalały już na jednoczesne pobieranie emerytury i kontynuowanie zatrudnienia.

Ponownie wstrzymano ubezpieczonej wypłatę świadczenia emerytalnego od 1 października 2011 roku. Obowiązywał już wtedy przepis art. 103a ustawy emerytalnej, który dodany został przez art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, póź. 1726 z późn.zm.) z dniem 1 stycznia 2011 roku. Na mocy tego przepisu powrócono do uregulowania wcześniej istniejącego tj. wspomnianego art. 103 ust. 2a, kiedy zniesiono możliwość pobierania emerytury bez rozwiązywania umowy o pracę z dotychczasowym pracodawcą. Regulacja ta objęła wszystkich emerytów, którzy nie rozwiązali stosunku pracy w związku z przejściem na emeryturę, a więc nie tylko tych którzy prawo do emerytury uzyskali poczynając od 1 stycznia 2011 roku ale również, na mocy przepisu art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku, tych którzy przeszli na emeryturę przed tą datą. Zgodnie bowiem z powołanym przepisem, ci emeryci, którym organ rentowy przyznał emeryturę przed 1 stycznia 2011 roku mogli ją pobierać bez rozwiązania umowy o pracę z dotychczasowym pracodawcą jeszcze przez 9 miesięcy od daty wejścia w życie nowelizacji, czyli do 30 września 2011 roku. Po tej dacie, aby jednocześnie pobierać świadczenie emerytalne i wynagrodzenie ze stosunku pracy należało rozwiązać stosunek pracy z dotychczasowym pracodawcą.

W dniu 13 listopada 2012 roku Trybunał Konstytucyjny wydał w sprawie o sygn. akt K 2/12 wyrok, w którym orzekł, że art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, póź. 1726 z późn.zm.) w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2009r. Nr 153, póź. 1227, z późn.zm.), dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z 16 grudnia 2010 roku, w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 roku, bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. W swym uzasadnieniu Trybunał Konstytucyjny zastrzegł, że badał on wyłącznie, czy ustawodawca mógł na podstawie art. 28 ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2010 roku rozciągnąć stosowanie art. 103 a ustawy o emeryturach i rentach z FUS - przepisu ustalającego nową treść ryzyka emerytalnego - na sytuacje przeszłe, tj. wobec osób, które już nabyły prawo do emerytury w okresie od 8 stycznia 2009 roku do 31 grudnia 2010 roku, czyli w czasie obowiązywania regulacji niezawierającej wymogu rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą dla uzyskania świadczenia emerytalnego. Zapadły w dniu 13 listopada 2012 roku wyrok Trybunału Konstytucyjnego odnosi się zatem jedynie do tych osób, wobec których, w tym krótkim okresie, po raz pierwszy wydano deklaratoryjną decyzję potwierdzającą prawo do emerytury, bo tylko one uzyskały prawo do świadczenia emerytalnego bez konieczności rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą. T. W. do tego grona nie należy. Stąd ubezpieczona, której prawo do emerytury ustalono od września 2008 roku, nie nabyła uprawnienia do kontynuowania zatrudnienia z jednoczesnym pobieraniem świadczenia emerytalnego. Nie może zatem być mowy, w jej przypadku, o naruszeniu jakichkolwiek praw nabytych czy też podważaniu zaufania obywateli do państwa i

porządku prawnego poprzez niekorzystną zmianę przepisów w trakcie realizacji skutecznie nabytego uprawnienia, bowiem T. W. nigdy takie prawo nie przysługiwało.

Zasada ochrony praw nabytych zapewnia ochronę praw podmiotowych -zarówno publicznych jak i prywatnych. Zgodnie z ustalonym orzecznictwem Trybunału Konstytucyjnego ochrona praw nabytych jest jednym z elementów składowych zasady zaufania obywatela do państwa i do stanowionego przezeń prawa, wynikającej z zasady demokratycznego państwa prawnego. Zasada ochrony praw nabytych zakazuje arbitralnego znoszenia lub ograniczania praw podmiotowych przysługujących jednostce lub innym podmiotom prywatnym występującym w obrocie prawnym. Trybunał Konstytucyjny sprecyzował bliżej zakres sytuacji prawnych objętych ochroną w orzeczeniu z 11 lutego 1992 r. (sygn. akt K. 14/91, OTK w 1992 r., cz. I, s. 93 i nast.). Stwierdził wówczas, że "zasadą ochrony praw nabytych objęte są zarówno prawa nabyte w drodze skonkretyzowanych decyzji, przyznających świadczenia, jak i prawa nabyte in abstracto zgodnie z ustawą. Trybunał Konstytucyjny zwracał, w związku z tym uwagę, że stosunek ubezpieczeniowy opiera się na zasadzie zaufania (powołane wyżej orzeczenie z 11 lutego 1992 r., sygn. akt K. 14/91). Ubezpieczony ma świadomość, że po spełnieniu określonych warunków i po upływie określonego czasu lub zaistnieniu innego ryzyka ubezpieczeniowego otrzyma określone świadczenia.

T. W. nie nabyła prawa do łączenia wynagrodzenia za pracę ze świadczeniem emerytalnym ani w drodze indywidualnej decyzji organu rentowego, ani też w oparciu o obowiązujące wówczas przepisy. Zatem nie można mówić o naruszeniu jej uprawnienia w tym zakresie, gdyż takie uprawnienia jej nie przysługiwało. Tym samym, w jej przypadku, nie doszło do złamania zasady ochrony praw nabytych bądź też do podważenia zasady zaufania do porządku prawnego. Mając na względzie przedstawione rozważania Sąd Okręgowy z mocy art. 477¹⁴§ 1 kpc oddalił odwołanie.

Z powyższym wyrokiem Sądu Okręgowego nie zgodziła się T. W., która w wywiedzionej apelacji wniosła o jego zmianę, jak również o zmianę decyzji, którą organ rentowy zawiesił jej wypłatę za okres od 1 października 2011 r. do 21 listopada 2012 r. wraz ustawowymi odsetkami, zarzucając mu niewłaściwe zastosowanie i błędną wykładnię art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. i art. 103a ustawy emerytalnej oraz sprzeczność ustaleń Sądu ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym.

Pismem z dnia 7 lutego 2014 r. T. W. cofnęła apelację w związku z podpisaną przez Prezydenta RP w dniu 30 stycznia 2014 r. ustawą z dnia 13 grudnia 2013r., która zaspakaja roszczenia ubezpieczonej.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 391 § 2 k.p.c. w razie cofnięcia apelacji sąd drugiej instancji umarza postępowanie apelacyjne i orzeka o kosztach jak przy cofnięciu pozwu.

Przy czym, cofnięcie apelacji jest czynnością dyspozycyjną strony, która nie podlega kontroli sądu (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 2000 r., III CZP 6/00, Prok. i Pr. 2000/10/37). Jednakże w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych powyższa czynność z uwagi na treść art. 469 k.p.c., który stanowi, że Sąd uzna zawarcie ugody, cofnięcie pozwu, sprzeciwu lub środka odwoławczego oraz zrzeczenie się lub ograniczenie roszczenia za niedopuszczalne także wówczas, gdyby czynność ta naruszała słuszny interes pracownika lub ubezpieczonego, podlega kontroli Sądu.

W ocenie Sądu Apelacyjnego brak jest przesłanek do uznania, że cofnięcie apelacji narusza słuszny interes ubezpieczonej (art. 469 k.p.c.), która jest gospodarzem procesu i która zamierza skorzystać z prawa przyznanego ustawą z dnia 13 grudnia 2013 r. o ustaleniu i wpłacie emerytury, do których prawo uległo zwieszeniu w okresie od dnia 1 października 2011 r. do dnia 21 listopada 2012 r. (Dz. U. z 2014 r., poz. 169).

Mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny uznał, że cofnięcie apelacji nie narusza prawa, w tym słusznego interesu ubezpieczonej i dlatego na podstawie art. 391 § 2 k.p.c. umorzył postępowanie apelacyjne.

SSA Urszula Iwanowska SSA Zofia Rybicka-Szkibieli del. SSO Beata Górka